

Hinnangu andmine RHS § 11 lõike 1 punktis 19 sätestatud teadus- ja arendustegevuse erandi kohaldamise võimalikkuse osas teenuste tellimisel

Lähtudes riigihangete registri keskkonnas kättesaadavaks tehtud valdkondlikust juhiseist „Teadus- ja arendustegevuse erandi kohaldamine teenuste tellimisel“ (edaspidi *juhis*) pöördume Teie poole hinnangu saamiseks nimetatud erandi kohaldamise võimalikkuse osas järgmistel asjaoludel:

1. Eesti Geoloogiateenistus (edaspidi *EGT*) alustas tegevust 2018.a 1. jaanuarist Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hallatava riigiasutusena. Tulenevalt EGT põhimäärusest on teenistuse tegevusvaldkonnaks geoloogiline kaardistamine, geoloogilised uuringud, geoloogilise teabe säilitamine ja kättesaadavuse tagamine, riigiasutuste nõustamine ning avalikkuse maapõuealane teavitamine (§ 8). Põhimääruse § 9 sätestab muuhulgas järgmised eelnimetatud tegevusvaldkonna raames täidetavad EGT ülesanded:

- maapõueressursside otsingute ja uuringute teostamine (§ 9 lõige 1 punkt 2);
- geofüüsikaliste, geokeemiliste ja keskkonnageoloogiliste uuringute teostamine (§ 9 lõige 1 punkt 3);
- rahvusvaheliselt tunnustatud teadus- ja arendustöödena geoloogiliste alus- ja rakendusuringute iseseisev korraldamine ning nendes osalemine koostöös teiste teadus- ja arendusasutustega (§ 9 lõige 1 punkt 9);
- maapõuealase teabe loomine, haldamine ja vahendamine avalikkusele (§ 9 lõige 1 punkt 11).
- hüdrogeoloogiliste uuringute teostamine (§ 9 lõige 1 punkt 4);
- meregeoloogiliste uuringute teostamine (§ 9 lõige 1 punkt 5);

2. EGT teostab 01.03.2025–29.02.2028 merepõhja sette uuringuid teadus- ja arendusprojektis SecuCoast „**Rannikualade põhjaveevarude ja mere ökosüsteemiteenuste kaitse ja haldamine**“, mida finantseerib Sihtasutus Eesti Teadusagentuur ja Euroopa Komisjon. Uuringu eesmärk on arendada ja rakendada uuenduslikke geofüüsikalisi, geokeemilisi ja mikrobioloogilisi meetodeid, et saavutada märkimisväärselt uuendatud arusaam põhjavee ja merevee dünaamilisest vastastikusest mõjust rannikualade ja rannikumere ökosüsteemile. Tegevuste käigus luuakse ülevaade põhjaveevoolu mõjudest rannikuveekogumitele ning hinnatakse põhjavee ning mere ökosüsteemiteenuseid globaalse muutuse kontekstis. Lisaks koostatakse arvutuslikud mudelid, mille kaudu hinnata võimalike piiranguid inimtegevuse ja kliimamuutuste survele ökosüsteemiteenustele. Konsortsiumis osalevad partnerid seitsmest institutsioonist Lääne- ja Vahemere ning Põhja-Atlandi maadest: Soome Geoloogiateenistus (juhtpartner), Stockholmi Ülikool, Poola Teaduste Akadeemia Okeanoloogia Instituut, Eesti

EGT täidab selles tervikprojektis eraldiseisvaid, kuid terviklikku eesmärki toetavaid geoloogilisi ja geofüüsikalisi töid, mis hõlmavad merepõhja geofüüsikalisi mõõdistusi, põhjasetetest proovivõtteid, allveeroboti (ROV) vaatlusi ja laboratoorseid setteproovide analüüse koos tulemuste interpreteerimisega. Uuringu käigus kogutakse põhjasetetest proove GEMAX-tüüpi proovivõtjaga, tihkemates piirkondades kasutatakse box-corerit või haardkoppasid. Vajadusel kasutatakse allveeroboti abil settetoru või manipulaatori haaratsiga proovivõtuvõtteid. Kogutud setteproovidest tehakse keemilised analüüsid laboris, proovidest määratakse üldsüsiniku (C), orgaanilise süsiniku (TOC) ja üldfosfori (TP) sisaldused, samuti fosforifraktsioonid ja raskmetallide (Hg, Pb, Cd, Ni, Cu, Cr, Zn, Al, Mn, Fe) sisaldused. Lisaks määratakse setteproovi lõimiseline koostis.

Fosfori erinevad fraktsioonid settes määratakse selgitamaks potentsiaalselt mobiilse ehk eutrofeerumist soodustava fosfori osakaalu kogu fosfori hulgast.

Kogutud merepõhja setteproovidest määratakse laboratoorselt: kivimi mineraloogilise koostise kvalitatiivne ja kvantitatiivne analüüs (XRD - röntgendifraktsioonanalüüs), keemilise koostise (põhikomponendid) määramine sulandpreparaadist (XRF - röntgenfluoresents-spektromeetria), keemilise koostise (jälgelementide) määramine (ICP-MS Induktiiv-sidestatud plasma massispektromeetria), lämmastiku määramine elementanalüüsil. Samuti määratakse settes fosfori erinevad fraktsioonid, selgitamaks potentsiaalselt mobiilse ehk eutrofeerumist soodustava fosfori osakaalu kogu fosfori hulgast.

Kivimiproovide geokeemilised analüüsid taanduvad lõppkokkuvõttes meie hinnangul Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 213/2008, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ riigihankemenetluste kohta seoses CPV läbivaatamisega (ELT L 74, 15.03.2008, lk 1–375; edaspidi CPV-määrus), kehtestatud CPV-koodidest koodi 73111000-3 „Uurimislaborite teenused“ all nimetatud teenuseks. Lisaks kattuvad meie hinnangul CPV-määruses nimetatud teenusega „Uurimis- ja arendusteenused ja seonduvad nõustamisteenused“ meie poolt küsitud andmete tõlgendamise nõustamisega – CPV-koodiga 73000000-2. Mõlemad eelnimetatud CPV-koodid on riigihangete seaduse (edaspidi RHS) § 11 lõike 1 punktis 19 nimetatud vahemikus.

Oleme seisukohal, et meie tegevus, mille raames toimub eelnimetatud teenuste tellimine vastab juhises nimetatud teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduses sätestatud teadustegevuse ja arendustegevuse definitsioonidele (EGT põhimääruse § 8 ja 9). Samuti vastab meie tegevus juhises nimetatud *Frascati manual*'i kriteeriumitele kuna see on: uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusega, süstemaatiline ning ülekantav ja/või korratav.

EGT struktuuris ei ole keemialaborit. Seetõttu küsib EGT hinnapakumist Tartu Ülikooli ökoloogia- ja maateaduste instituudi geoloogia osakonnalt, kes omab pikaajalist kogemust ning tiptasemel laboratoorset võimekust sette proovide geokeemiliste analüüsides läbi viimiseks. Tulemuste interpreteerimisel konsulteeritakse TÜ geoloogia osakonna teadlastega, et tagada analüüsides tulemuste korrektne tõlgendamine. Lisaks nõustavad Tartu Ülikooli geoloogia osakonna teadlased projekti meeskonda geokeemiliste tulemuste interpreteerimisel.

3. Erandi kasutamist välistavaid asjaolusid meie puhul ei eksisteeri. Uuringute tulemused on ette nähtud kõikidele asjahuvilistele kasutamiseks. Meie põhimääruse § 9 lõike 1 punkti 9 kohaselt oleme kohustatud maapõuealast teavet vahendama avalikkusele. Teeme seda kas läbi infopäringute või Eesti Geoloogiafondi (mida me samuti haldame) infoteenuste kaudu. Lisaks

on meil koostööleping Eesti Teaduste Akadeemiaga, mille kohaselt oleme teadusajakirja „Estonian Journal of Earth Sciences“ kaasväljaandjaks ja -toimetajaks, milles samuti avaldatakse meie uurimistööde tulemusi. Selleks, et meie tegevuse tulemused oleksid korratavad, peamegi eelnimetatud teenuseid tellima tunnustatud ja akrediteeritud uurimislaboritelt, mis tagab analüüside puhtuse, kvaliteedi ning katseparameetrite nõuetekohase kirjeldatuse. Viimane omakorda võimaldab uurimistulemusi korrata (valideerida).

4. Kõigest eeltoodust lähtudes palume Teil anda hinnang RHS § 11 lõike 1 punktis 19 sätestatud teadus- ja arendustegevuse erandi kohaldamise võimalikkuse osas EGT poolt eeltoodud teenuste tellimisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sirli Sipp Kulli

Direktor